

Kajaanin kaupunki

YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN
VALVONTAOHJELMA

2023

YMPÄRISTÖTEKNISEN LAUTAKUNNAN LUPAJAOSTO

22.2.2023

1 JOHDANTO

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava ohjelma luvan- ja ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla. Vuosittainen valvontaohjelma on käsitelty ympäristöteknisen lautakunnan lupajaostossa.

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA 713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien kohteiden määräaikaistarkastuksista
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman toteutumisesta

Valvontaohjelman laatimismenettely tulee kuvata kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmassa. Valvontasuunnitelma vuosille 2021-2025 on hyväksytty ympäristöteknisen lautakunnan lupajaostossa 16.12.2020.

Valvontaohjelmaan sisältyvät myös maa-ainelain ja jätelain mukainen säännöllinen valvonta. Lisäksi on kuvattu muuta ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvaa valvontaa.

2 YMPÄRISTÖLUVANVARAISTEN, ILMOITUKSENVARAISTEN JA REKISTERÖITÄVIEN LAITOSTEN VALVONTA

Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ympäristönsuojelulain mukaisen säännöllisen valvonnan piirissä on 96 laitosta vuonna 2023. Näistä jätelain mukaisia valvontakohteita on kuusi kohdetta.

Laitosten määräaikaisvalvonta perustuu valvontasuunnitelmassa esitettyihin periaatteisiin ja laitospohjaiseen riskinarviointiin. Vuonna 2023 laitosten valvonta edelleen keskittyy ympäristönsuojelulain mukaisiin määräaikaistarkastuksiin ja maa-ainesten oton valvontaan. Lisäksi tarkastetaan laitosten toimittamat vuosiraportit ja tarkkailutulokset. Raporteista havaitut poikkeamat selvitetään ja niihin kohdistetaan tarvittaessa valvontatoimenpiteitä.

Taulukossa 1 on esitetty ympäristölupalaitokset sekä ympäristönsuojelulain ja jätelain 100 §:n mukaisesti rekisteröidyt kohteet ja niiden lukumäärä toimialoittain, valvontaluokkien vaihteluvälit sekä laitoksiin suunniteltujen määräaikaistarkastusten määrä. Vuonna 2023 varaudutaan tekemään 36 määräaikaistarkastusta. Tarkastusta ei tehdä, jos laitoksella ei ole toimintaa vuonna 2023.

Taulukko 1. Valvontakohteet, valvontaluokka ja suunnitellut tarkastukset vuonna 2023

Toiminta	Kohteiden lkm	Valvontaluokka	Tarkastukset 2023
Ampumaradat	7	II - IV	2
Asfalttiasemat	4	III	2
Autopurkamo	1	III	0
Betoniasema	1	III	0
Eläinsuojat	8	IV	2
Energiantuotantolaitokset	6	IV	4
Hiekkapuhallus	1	IV	0
Jakeluasemat	23	III	5
Jätteen ammattimaiset keräystoiminnot	6	II - IV	1
Jätteenkäsittelylaitokset	5	II, IV	2
Krematorio	1	IV	0
Louhinta- tai murskaustoiminnot	12	I-II	9
Moottoriradat	3	III- IV	1
Naapuruussuhdelain mukaiset laitokset	3	II, IV	0
Org. liuottimia käyttävä laitos	1	III	0
Pesulat	2	IV	2
Pieneläinten polttolaitos	1	IV	0
Polttoaineiden varastointi	1	III	0
Sahalaitos	1	III	1
Ylijäämämaan hyödyntämistoiminnot	9	II, III	5
Yhteensä	96		36

Valvontaluokkaan I kuuluvat kohteet tarkastetaan joka vuosi, luokkaan II kuuluvien kohteiden tarkastusväli on 3 vuotta, luokkaan III kuuluvien kohteiden 5 vuotta ja luokkaan IV kuuluvien kohteiden 8 - 10 vuotta.

Ympäristönsuojelutarkastajat osallistuvat resurssien mukaan myös ELY-keskuksen valvontavastuulla olevien laitosten määräaikaistarkastuksiin.

3 MAA-AINESLUIPIEN JA YHTEISLUIPIEN MUKAINEN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Luvanvaraiset maa-ainesten ottoalueet tarkastetaan pääsääntöisesti kerran vuodessa sekä aina ennen toiminnan aloittamista ja toiminnan päättyessä.

Kajaanin kaupungin alueella on vuonna 2023 voimassa 20 maa-ainesten ottolupaa. Näistä luvista 17 on yhteislupia, joihin sisältyy sekä maa-aines- että ympäristölupa. Yhteislupien maa-aines- ja ympäristöluvan tarkastukset tehdään molemmat oman tarkastusohjelman mukaisesti. Vuonna 2023 suunnitellaan tarkastettavan 20 maa-ainesten ottoaluetta, mikäli alueella on ottotoimintaa.

Kotitarveottoapaikat, joista on tehty ilmoitukset, tarkastetaan vuonna 2023. Lisäksi tarkastetaan kaikki vuonna 2023 vireille tulevat kotitarveottoilmoitukset.

4 JÄTELAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Jätelain 124 §: n mukainen jätelain valvontasuunnitelma on osa Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmaa. Jätelain 124 §:n mukaan sellaiset laitokset ja yritykset, jotka harjoittavat jätteen keräystä, sekä yritykset, joissa muodostuu vaarallista jätettä, on tarkastettava määräajoin.

Vaarallista jätettä tuottavia laitoksia ja yrityksiä ei ole Kajaanissa niiden suuren määrän vuoksi ja resurssien vähäisyyden vuoksi aikaisemmin kartoitettu. Vuonna 2022 kartoitettiin vaarallista jätettä tuottavat autokorjaamot ja -huoltamot ja aloitettiin niiden tarkastukset. Vuonna 2023 tarkastuksia jatketaan resurssien mukaan. Lisäksi ne laitokset, joissa muodostuu vaarallista jätettä ja jotka kuuluvat määräaikaivalvonnan piiriin, tarkastetaan jätelain 124 §:n mukaisesti määräaikaivalvonnan yhteydessä.

Jätelain yleistä valvontaa ja roskaantumisen valvontaa tehdään pääasiassa ympäristönsuojeluyksikköön tulleiden ilmoitusten perusteella.

4 MERENKULUN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Sataman pitäjän on tehtävä jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden eli alusjätteiden jätehuollon järjestämiseksi. Jätehuoltosuunnitelma on esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella satama sijaitsee. Huvivenesataman ja sellaisen kalastussataman, johon vuosittain purettu saalismäärä on alle 20 000 kilogrammaa, jätehuoltosuunnitelma on kuitenkin esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella huvivenesatama sijaitsee.

Jätehuoltosuunnitelman laatimisvelvoite on huvivenesatamalla, jossa 1.7.2021 voimaantulleen lainmuutoksen jälkeen on vähintään 25 venepaikkaa tai jonka yhteydessä on vähintään 25 huviveneen talvitelakointipaikkaa. Aikaisemmin raja oli vähintään 50 vene- tai talvitelakointipaikassa.

Jätehuoltosuunnitelma on päivitettävä, jos jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Vuonna 2022 kartoitettiin jätehuoltosuunnitelmavelvolliset huvivenesatamat, joita Kajaanissa on viisi. Satamat kuuluvat Kajaanin kaupungille, joka vuoden 2022 marraskuussa laati satamien jätehuoltosuunnitelmat. Ennen jätehuoltosuunnitelmien esittämistä hyväksyttäväksi sataman pitäjän on varattava satamaa käyttävien alusten haltijoille ja käyttäjille, viranomaisille ja muille asianosaisille tilaisuus mielipiteen lausumiseen jätehuoltosuunnitelmasta. Toiminnanharjoittajan tulee asettaa suunnitelmat nähtäväksi veneilykauden aikana vuonna 2023.

5 Muu valvonta

Vesilain mukaisia kohteita tarkastetaan tarvittaessa. Tarkastukset pyritään tekemään yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

Kiinteistöjen jätevesijärjestelmiä tarkastetaan ympäristönsuojeluyksikköön tulleiden ilmoitusten ja hakemusten perusteella.

6 VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2022

Vuonna 2022 ympäristönsuojeluviranomaisen valvottavaksi kuuluvia ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröityjä kohteita oli yhteensä 96. Vuoden 2022 valvontaohjelmassa oli esitetty tarkastuskäynti 29 kohteelle. Tarkastuskäynti tehtiin 22 kohteelle. Kohteisiin, joissa ei ollut luvan mukaista toimintaa, ei tehty tarkastuskäyntiä. Valvontakäyntien lisäksi tarkastettiin kaikki toiminnanharjoittajien tekemät vuosi-ilmoitukset.

Maa-aineslain mukaisia valvottavia kohteita vuonna 2022 oli 23 ottopaikkaa. Valvontaohjelmassa oli esitetty tarkastusta kaikille 23 ottopaikalle, joista tarkastettiin 18 ottopaikkaa. Kohteisiin, joissa ei ollut maa-ainesten ottoa vuonna 2022, ei tehty varsinaista valvontakäyntiä, mutta ottotilanne selvitettiin yhteydenotolla tai käymällä paikan päällä.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi vuonna 2022 tehtiin tarkastuksia vireillä oleviin ympäristö- ja maa-aineslupakohteisiin, roskaantumisolmoitusten perusteella, ja ojitusta koskeviin vesilain mukaisiin valituskohteisiin. Jätelain 124 §:n mukaisia tarkastuksia sellaisille toiminnoille, joissa syntyy vaarallista jätettä, tehtiin neljälle autokorjaamolle. Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen edustajat osallistuivat yhdeksään Kainuun ELY-keskuksen valvomassa kohteessa tehtyyn määräaikaistarkastukseen.